

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 ft — Félévre 2 ft — Negyedévre 1 ft.
Hirdetéseket
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová az előfize-
tési és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
NYILTÉR PETIT SORA 30 KR.

Pártunk a közügyekért.

Márczius 15-én, a szabadság napjának évfordulóján tartotta a csongrádi „községi-párt” éves tisztújító közgyűlését.

Ha visszapillantunk a községi-párt működésére, nyugodt lélekkel mondhatjuk el, hogy ez a párt híven teljesítette mind azon feladatokat, melyeket alakulásakor zászlójára írt.

Mindenki tudja azt, ki a községi-párt alakításában részt vett, hogy mennyit kellett küzdeni e párt vezér-férfiainak azok ellen, kiknek érdekében állott, hogy a párt meg ne alakítsák; mivel hogy jól tudták, hogy a párt megalakításával egyszersmind be fog következni az ő bukásuk is annál inkább, mert erőszakos uralmukat a nép megunta és megutálta.

De bár minő akadályokat gördítettek is a megalakítás útjába, a párt vezér-férfiainak erős akarata és a nép kitartó támogatása győzött a cselszövényeken: a párt megalakult.

Az első ütközetet pártunk ez előtt öt évvel, a megyei-képviselő-választáskor vívta és ez alkalommal zászlónk oly győzelmesen bontakozott ki az

ütközetből, hogy az ellenpárt egyetlen emberét sem volt képes a megyéhez bevásztani. Pedig hát ez nem volt könnyű dolog! Mert akkoriban még azok álltak a hatalom élén, kiknek leszorítását a párt éppen főczéljává tüzte ki. E miatt is csatlakozott hozzánk Csongrád város népe, mert pártunk ígéretet tett a közönségnek, hogy megszabadítja az erőszakoskodók rémes uralma alól.

Nem czélunk, hogy a községi-párt fényes győzedelmét megénekeljük; mert hiszen ez nem egyedül a párt vezér-férfiainak kizárólagos érdeme, de az oroszánrész Csongrádváros józan népét illeti meg, mely a párt vezér-férfiainak kitartóan támogatta. Arra kívánunk egyedül rámutatni, hogy a községi párt vezér-férfiainak eleget tettek-e kötelezettségeiknek? megtartották-e a népnek tett ígéreteiket, vagy visszaéltek a népnek bizalmával?

Ezen kérdésekre határozottan azt tehetjük, hogy igen is, a párt vezér-férfiainak mind azon ígéreteket, miket a népnek tettek, megtartották, s a nép bizalmával soha vissza nem éltek!

Azok, kik a községi-pártnak e hó 15-én tartott tisztújító gyűlésében részt

vettek és figyelemmel végig hallgatták Réti Ferencz, a párt érdemdús elnökének jelentéseit, meggyőződhetnek arról, hogy a községi párt vezér-férfiainak minden kínáló alkalmat megragadtak arra nézve, hogy a nép akarata érvényre és megvalósulásra jusson! Kivitte pártunk azt, hogy ma már nem egyesek uralkodnak a nép akarata felett, hanem a nép szabadon választhatja meg előljáróinak azokat, kiket arra legjobb meggyőződése szerint érdemesnek ítél.

A községi-párt vezér-férfiainak elévülhetetlen érdeme az, hogy Dr. *Cicatricis* Lajos főszolgabíró úrban ma városunk egy oly kimagasló főtisztviselőjét üdvözölhetjük, kinek bölcs és tapintatos működését megannyiunk legmelegebb rokonszenve kíséri.

A községi-párt és vezér-férfiainak érdeme az, hogy városunknak olyan első-jegyzője van *Sóhlya* Gyula úrban, a ki fényes tehetségével, kitartó szorgalmával és tiszta kezelésével már eddig is annyit tett községünk érdekében, a mennyit összes előzői nem tettek; s a ki ezen fölül rövidesen helyre fogja hozni mind azon hibákat, miket elődei részint hanyagságból, részint rosszaka-

A „CSONGRÁDI LAP” TÁRCZÁJA.

Hires evők.

— Böjti karcolat. —

Enni és — enni közt óriási a különbség! Közönséges halandó természetesen alig tudja ezt megérteni; pedig hát csak kérdezze meg valamelyik gasztronómustól, az majd megmondja neki, hogy mily nagyszerű művészet, sőt éppen tudomány az evés, s mennyire különbözik egy jóízű ember étkezése a rosz izlésűétől.

XIV. Lajos király szakácsai megállapították a francia konyha hírnevét, és azontúl a lakomákon nem az ételek tömegére hanem minőségére, készitési módjára tekintettek. Igaz, hogy a ki aztán jól akart lakni, kénytelen volt vendéglőbe menni.

Különben maga XIV. Lajos is nem csak hatalmas uralkodó, hanem hatalmas evő is volt. Ha hinni lehet az öreg *Dumas* nak, az óriási erejű és még óriásabb gyomrú *Porthos* azzal nyerte meg a király tetszését, hogy egész csirkét egy falatként lenyelt. Így van legalább megírva a „Három testőr-ben. De még sokkal érdekesebb dolgokat olvashatunk a *Palatinus* hercegnő irataiban. „Gyakran lát-

tam a királyt, — írja a memoireok szerzője, — hogy egy ebédre négy tál különböző levest, egy egész fácánt, egy foglyot, egy nagy tál salátát, két szelet sonkát, juhsültet, tésztát, gyümölcsöt és több kemény tojást megevett.” S e jó étvágy nem hagyta el a királyt sem aggkorábban, sem betegsége közepett. Egy 1708-ik évfolyamú orvosi szakközlönyben azt olvassuk, hogy a „hetven éves király bágyadtan és kimerülve kénytelen volt pönteken is hust enni, de elrendelte, hogy csak egy piritus kenyeret, egy galamb aprólékos levest és három sült csirkét tálaljanak neki.”

E jó étvágyat a koronával együtt öröklék utódai is. XV. Lajos 250.000 fitnyi évi fizetést adott szakácsainak, s midőn egyszer kedve támadt jamaikaiteknős békára, külön embert küldött ilyenek vásárlására Londonba. A jamaikai teknősbékák ezer tallérba kerültek az országnak, és ez alatt a ministerek kiszámították, hogy a francia paraszt naponként hat krajczárból szépen megélhet. XVII. Lajos első szakácsa 84.000 franknyi évi fizetést huzott. És Kló főljegyzte, hogy a Tuillériakból szökő király egész uton jóízűen evett, ivott. Jó étvágya a fogságban is megmaradt, és a város kénytelen volt a Temple-beli étkezésért 180.000 frankot fizetni. — XVII. Lajosról hallgat a krónika, de a XVIII. ikről tudva van, hogy egy-egy ebédre tizen-

két cotelet-et is megevett.

Ferte-Senectere herceget elnevezték „koresma herceggé”-nek, mert folyton a vendéglőket járta.

A lakomákon likőröket és fűszeres italokat hordtak körül. Csak 1735-ben jött divatba a fekete kávé, és utóbb *Maurepas* minis-ter behozta a théat.

Byron angol admiral, a kit egyszer egy hajótörés a tüzföldre vetett, három napon át egy darab rothadó bőrön rágódott.

Az ő korban akárhány példát találunk rá, hogy mily hallatlan mennyiségű ételt tud az ember elpusztítani.

A Sybaritáknál a lakomázás annyira kizárólagos volt, annyira előtt minden egyéb foglalkozást, hogy itt az emberek egymást lakomára egy esztendővel előbb hívták meg. Tagadhatatlan, hogy a régi világnak legnagyobb, leginyesebb népe a görög volt.

A görögöknél számos irodalmi művel találkoztunk, a melyek vonatkozásban a lakomákkal, néha csak a lakomának címét kölcsönözve, a legfontosabb bölcsészeti, történelmi s egyéb kérdéseket tárgyalják. Mint legnevezetesebbet, *Plato* „Lakomá”-ját (Symposion) említhetjük fel, a mely a szerelem fogalmát tárgyalja. *Xenophon* nak is van hasonló dialogja, a mely ugyanezt tárgyalja. *Plutarch* nak tulajdonítják a „Hét bölcs lakomá”-

ratból a közönség érdekeinek rovására cselekedtek.

A községi-párt és vezérferfiainak érdeme az, hogy ma egytől-egyig oly tisztviselői vannak községünknek, kiknek szorgalmához egyetlen szó nem fér.

S a községi-pártnak érdeme az, hogy a másodjegyzői széknek legközelebb választás útján leendő betöltésére oly két jeles képzettségű egyén hozatott jelöltetésbe, mint *Holczner Adolf* és *Keviczky Sándor*, kik közül bármelyiknek megválasztása is a közönség határozott javára fog szolgálni.

S kérdezzük, hogy mióta a községi-párt által választott községi képviselők vezetik a város ügyeit, előfordult-e az, a mi ez előtt mindennapos dolog volt, hogy a közgyűlés által deputációba felküldött képviselők a község pénztárából csak egy fillért is fölvettek volna útiköltség, fáradság vagy munkamulasztás czimén.

Egész bátran, emelt fővel, nyílt homlokkal állhat e párt a nép színe elé, számot adni működéséről.

Ki mondhatja nyíltan azt, hogy nem mulasztott semmit, felhasznált mindent ott, hol a nép érdekeinek megvédéséről volt szó!

A ki azt merészli mondani, hogy a községi-párt nem a nép javáért, hanem egyesek érdekéért küzdött, az nem mond igazat, az csak hazudni és ámitani akar!

Kimondta a községi-párt elnöke, Réti Ferencz ma is azt, mit mindig ki mert mondani: hogy ha a nép

nincs megelégedve az ő működésével, ne támogassa. Támogassa azokat, kikben bízunk, a kiktől reméli, hogy többet fognak tenni a nép érdekéért, mint a mennyit ő tett!

De mi hisszük és szilárdan meg is vagyunk győződve, hogy Réti Ferenczet a nép nem akarja, nem fogja elhagyni, mert hiszen fel tudja a nép fogni azt, hogy Réti Ferencz és az ő elvtársainak támogatása nélkül, az igazság, méltányosság és a népakarat helyett még ma is a fondorkodás, az erőszak és csúrés-csavarás szomorú korszakauralkodnék a miközségünkben.

Réti Ferencz volt az, a ki nem kimélve időt, fáradságot, kellemetlenséget, nem törődve egyesek haragjával, cselszövényeivel, ki merete bontani azt a zászlót, a mely zászlóra az van föl írva: „A községi-párt a közügyekért!”

Ezen zászló az, melyet ha követünk, néptünk és városunk felvirágzását mozdítjuk elő és ha nem követjük, ha megdőlni hagyjuk, — elbuktatjuk, eltemetjük magát városunkat, eltemetjük községünknek minden jövődjét!

A magyar alföld közművelődéseért.

Kardos Albert úr a szentesi gymnásium érdemes tanára, a fentebbi czim alatt néhány lapra terjedő füzetkét írt.

Szerző az alföld művelődésének előmozdításáért meggyőző érvekkel harszol, nyíltan és leplezetlenül tárja fel a közönség előtt azt a mindnyájunk által ismert nagy bajt, hogy az alföld népesebb városai középiskolával egyáltalán nem bírnak. Míg a felső vidék falu számba menő csekély népességű városai

középiskolákkal el vannak látva, addig az alföld nagyobb városai: Makó, Czegléd, Csongrád, Békés-Gyula, Orosháza, Kún Szentmárton, Török Szentmiklós, Túrkeve, Abony, Gyoma, Mezőberény, Nagylak, Apatin, Ó-Becse, Ó Kanizsa nélkülözik a középiskola áldásait: tehát az alföld, a tiszta magyarság, szűkséget szenved középiskolákban. Azután szerző áttér a baj orvoslására, s itt ismét a megdönthetetlen érvek sorozatával áll elő s a következő javasolja: „Ha tehát a kormány belátta, hogy a magyar alföld kulturális elmaradottsága baj, sőt veszedelem, akkor áldozza fel a jót jobbjért, fektesse be a felvidékeken csekély szellemi kamatot hozó tőkét a termékeny alföldbe, költöztessen le néhány középiskolát a vegyes ajkú kis községekből a tiszta magyarság nagy városiba. Ez a helycseré aligha kerülne az államnak nagyobb áldozatába. Mert bármilyen elmaradott és szűk körben forgó legyen is az alföldi magyar, azt még sem tudom elhinni, hogy az alföldi városok, ha a kormány kész középiskolával kínálná őket, akkora áldozatra fel ne buzdulnának, a mekkorából egy gymnasiumi, vagy reáliskolai épület kitelnék, — legalább Debreczen, Szeged, Szolnok, Kecskemét, Szentcsanak, Mezőtur, Kisujszállás stb. példája mást bizonyít. — A kormány vezetése alatt álló intézetek közül is talán egy kettő nem nagy fáradsággal átültethető volna a magyar alföldre.”

Értekezésének további folyamán a tisztelt tanár úr kijelenti, hogy bármily örömmel látná is, ha az alföld mentől hamarabb és mentől nagyobb mértékben részesülne új középiskolák áldásában, mégis megvallja, hogy az alföld kulturális baját ily uton-módon orvosolni, a mint a fentebbi sorokban fejtegette, hogy t. i. az alföld iskolai vérszegénységét ártatlan felvidéki tanítványok kiöntött vérének átömlesztésével gyógyítani mindenesetre erőszakos eljárás, melyet a miniszter sem akar követni és melyre író is mint végső esetre gondolt. Inkább azt ajánlja, hogy a kormány anyagi támogatásával hasson az egyes városokra. Ne várja, hogy az alföldi

ját. Ebben csak mellékesen van szó az evésről és ételéről. A „*Szophisták lakomája*” *Athenaeustól*, már egészen czimének megfelelően az étkezésről szól; azt tárgyalja, hogyan kell lakomát rendezni. Nevezetes még „*Julián császár lakomája*” más néven „*A caesarok lakomája*” a hol *Julián* császár lakomáz, amennyiben elődeit eszi meg.

A rómaiak a szakácsművészet terén a görögök utánzóik voltak. Rómában a szakácsok rabszolgák voltak ugyan, de drága szolgák. *Plinius* beszéli, hogy egy jó szakács annyiba került, mint egy diadalmenet. Egy római szakács oly virtuóz volt, hogy halból galamb- és csirkesültet tudott készíteni. *Marcus Antonius* egy jó vacsoráért egy várossal ajándékozta meg szakácsát.

Krotoni Milo, a híres bajvivó, egy egész ökröt tudott órákon át elcipelni és végre meg is ette. *Megarai Herodor* 20 font húst, és ugyannyi kenyert evett meg ebédre.

Claudius Albinus 500 füget, 100 őszibarackot, 10 dinnyét, 20 font szőlőt és 100 szalonkát evett meg egy ülésre.

Aglács furulyás 42 font húst, ugyannyi kenyeret és 16 meszely bort ebédelt. *Mavimín* császár 40 font húst és egy akó bort fogyasztott napjában. Volt is annyi ereje, hogy az öklével összetörte egy ló lábát, és ujjával morzsolta szét a köveket.

Szinte hihetetlenek volnának ezek a példák, ha ujabban túl nem szárnyalták volna e híres evőket.

A szász testőrségben 1766-ban egy legény szolgált, a ki egyszer 20 font marhahúst és egy félborjút evett meg.

Villars marsallnak volt egy svájczija, a ki óriási mennyiségű ételket tudott elpusztítani.

— Hány marhagerinczet tudnál megenni egyszerre? — kérdi egykor *Villars*.

— Keveset, — felelt a szolgál, — alig

négy-ötöt!

— Hát ezombot?

— Hét-nyolezat!

— És tyukot?

— Huszat!

— Galambot?

— Negyvenet, talán ötvenet is!

— És pacsirtát?

— Uram, az ily apróságokat folyton-folyvást képes volnék enni!

Kolniker József passauai ember, a ki 1771-ben halt meg, szintén kitett magáért. Már három éves korában köveket evett. Anyja és nagyanyja is ettek köveket; ő maga pedig csak akkor lakott jól, ha ételle közé kavicsokat keverték. Másfél óránál tovább nem bírt enni étel nélkül. Egykor a braunschweigi kastélyban hat óra alatt 25 font sült ökröhúst evett és 20 meszely bort ivott hozzá. Más alkalommal 5 óra alatt 2 borjút evett meg. Gyermekéi közül az egyik öt hónapos korában már két itce levest evett meg napjában. Mikor *Kolniker* katonáskodott, bekvártélyozáskor 8 ember számba ment.

Baziler francia gályarab hasonlóan sokat evett. Mikor holta után felboncolták, vasdarabokat, 13 fadarabot, kanalakat, óncsatorákat, pipakupákat, kést, ablaküvegeket, bőrt, egy darab bádogsővet találtak a gyomrában.

Kahle wittenbergi kertész, túltett ezen is. Megevett egy kosár szilvát vagy cseresznyét magostul és ezen fölül lenyelte a cserépedényeket is. Oly erős fogai voltak, hogy köveket tudott szétharapni, Uveget is evett; baglyok, egerek, patkányok, sáskák és hernyók kedves eledelei voltak. Reggelre egy malacot evett meg szőröstül-bőröstül. Egyszer oly éhes volt, hogy megevett egy — írókészletet. A tintatartót, porzót, kést, tollakat mind lenyelte. Szerőben egészségben 97 éves kortért el.

Mária Terézia udvarán szívesen látták

Somogyi kapitányt, ki a II.ádi seregében szolgált. Egy alkalommal, a felséges asszony kínálgatására megevett egy teljes bárányt, mely kolbászsal és hurkával bélelve volt megsütve. Ezen katonás művelet után azonban már visszautasította a többi ételeket, csupán 17 fánkkal birkózott meg. Az édességekből még akkor se evett, mikor a királynő kínálgatta.

— Torkig jóllaktam felség!

— Hisz azt mondják önökről, hogy híres evő, s ime, már nem bírja tovább!

— Nagyon hevesen kezdtem, felség!

Amint azonban fenyves rigókat hordtak körül, *Somogyi* sokat szedett a tányérjára.

— Ejh kapitány, hát mégis eszik?

Ugy látszik, ön válogatós?

— Nem én felség, jól voltam lakva!

— Nos?

— Bocsanat, felség! A tegnapi diadalünnepeken oly óriási néptömeg verődött össze, hogy senki sem hitte volna, hogy valaki keresztül hatolni képes lenne rajta; és mégis mikor a menet megindult, szorítottak helyet. Így akad hely gyomromban a fenyves rigónak is!...

Mondják, — én ugyan nem hiszem — hogy ő felsége ezért nevezte volna ki *Somogyit* — őrnagygyá!

Végzetre pedig, hogy untató ne legyenek, csak annak fölemlítésére szoritkozom, hogy itt helyben is van egy oly kitűnő gyomrú fiatal ember, a ki saját állítása szerint Goda legnagyobb étlapját elejétől végig és vissza bármely pillanában kész keresztül enni, csak az legyen a ki megízessen érte.

Czime megtudható a kiadóhivatalban, hol a „*Csongrádi Lap*”-ra előfizetések is elfogadtnak. Előfizetési ár: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

iskolák támogatásért való folyamodványokkal zaklassák a minisztériumot; magától is meg kell ragadnia az iniciatívát és föl kell ajánlania bizonyos föltételekkel a segítséget még ott is, a hol az iskola fentartó testület még nem lépett a kérés útjára.

Röpiratának egy újabb bekezdésében végül azt ajánlja a tanár úr, hogy fel kell rázni az alföld jó népét tétlen közömbösségből egy kevés jó bánással, egy kis jóindulatú érdeklődéssel és némi anyagi áldozattal. Végül kijelenti, hogy meg volna elégedve, ha a felsorolt három eszközzel, sőt ha csak azok egyikével történnék is kísérlet az alföld ezen nagy bajának megrovására.

Részünkről teljesen egyet értünk az alföld művelődéséért önzetlenül lelkesedő tanár úrral; valóban itt volna az ideje, ha a kormány azon alföld kulturális haladásáért is tenne már valamit, s mely alföld nagy adójával tetemesen hozzájárul az állam háztartásához.

És még valamit. Ha azon városok, az alföld ama népesebb városai, melyekről a röpiratban szó van, magukévé tennék e nagy horderejű eszmét, s ha épp oly jó akarattal törekednek annak megvalósításáért, mint a milyen buzgalommal kezdeményezte és igazi jóakarattal folytatta ezen ügyet Kard. s Albert tanár úr, akkor ha nem is mindegyiknek, de néhány városnak fávadozását a biztos eredmény fogja jutalmazni — De iskola ügyéről van szó, félünk, hogy e nemes irányú törekvés hajótörést szenved az alföld csökönyös közönségének tétlenségén.

Pedig a sült galamb nem repül senki nek a szájába sem!

Ujdonságok.

— márcz. 22.

— **Márczius 15.** A Csongrádvárosi községi párt ez évben is nagy lelkesedéssel ülte meg a szabadság nagy emlékü napjának évfordulóját. Jelenvolt az ünnepélyen Dr. Szivák Imre úr, városunk nagyérdemű országgyűlési képviselője is és a párt tagjai oly nagy számban jelentek meg, hogy többeknek vissza kellett térniük, mivel a zsúfolásig megtelt helyiségekben helyet nem kaphattak. Az emelkedett hangulatban lefolyt estélyen az első ki poharat emelt a nagy nap emlékének dicsőítésére: országgyűlési képviselőnk volt. Emelkedett szellemű, mélyen átértett, hazafias szellemű és gyújtó, lelkesedésre ragadó beszédében gyönyörűen ecsetelte a népjogok és alkotmányos szabadság felviradtát és a külföldi, melynek áldásos eredményét a polgári és politikai jogok tekintetében köszönhetjük ama dicső vívmányoknak, melyek megszerzésének szent emlék ünnepét márczius 15-ke képezi. És miután poharát a magaslatos ünnep alkalmából nagy hazánkiára, Kossúth Lajosra emelte, áttért annak kiemelése, hogy a párt, melyhez tartozik, minden az 1848. évi törvényhozás által a népképviselői rendszeren alapuló alkotmány sarkköveit képező szabadelvű törekvésekben hiven járván el, — az ország alkotmányjogi kérdéseiben mindenkor az igaz szabadelvűség követelményeit fogja a jövőben is szem előtt tartani, miért is kifejtve hazánk mai alkotmánya által az összpolgárság részéről biztosított jog és szabadság áldásait, az alkotmányos szabadsághoz való ragaszkodás honfíui érzelmeinek ápolására és melegen tartására buzdítja a polgárságot. Lelkes szavait Csongrád város szabadság szerető és előretörékvő népének, éltetésével végezte A szünni nem akaró öröm, zaj és lelkesedés csillápodta után a párt elnöke szólott, a párt osztatlan örömet tolmácsolván a felett, hogy az országos szabadelvű-párt oly hiven ragaszkodik az igaz szabadelvűség nemzeti tradícióhoz s mindenben megőrizni és tovább fejleszteni igyekszik az 1848 iki törvényhozás műveiben az igaz szabadelvűségnek lerakott nagy elveit, melyek alkotmányos életünk sarkköveitül szolgálnak. Különös örömeink ad az általa

vezérelt párt nevében is kifejezést a fölött, hogy a szabadelvű haladásnak oly mindenben kiváló tehetségű és úgy a közháza mint városunk közérdekeiért mindenkor tette kész, hivatásának magaslatán álló férfiú által van képviselve városunk a nemzet törvényhozó testületében. Poharát a párt nevében a város nagyérdemű képviselőjére, az országos szabadelvűpárt kitűnőségére, városunk állandó hívere és támaszára, a párt büszkeségére: Dr. Szivák Imrere emeli. A szünni alig akaró éljenzés után szólott még Lévai József, nagy ügyességgel és hatással poharat emelvén a párt elnökére, felsorolva annak a párt hasznos működése körül kifejtett érdemeit. Kellemes emlékü marad előttünk azon lelkesedés is, mely a párt elnökének közszereteten álló főszolgabíránkra mondott tisztja fölött nyilvánult, tanubizonyosságul arra, hogy az olyan tisztviselőt, kit eljárásában a törvény s a közönség igaz érdekei vezetnek, a nép igaz szeretete övezi. — Általában a községi párt méltón és nagy lelkesedéssel s oly tömeges részvét mellett ülte meg a kegyeletos emlékü napot, mely a párt történetének legszebb lapjain foglalhat helyet s bizonyítja, hogy a párt a község érdekeinek szolgálatán kívül a honfíui kötelességek érzetét is melegen ápolja tagjainak szívében. — Ugyan ez alkalommal ülte meg a nagy napok emléké a „polgári kör“ is, díszes és nagyszámú közönség jelenlétében. Az első felköszöntőt Szvoboda Ferencz, a kör elnöke mondotta Ő felségére, az alkotmányos magyar királyra, mit a jelen voltak felállva hallgattak végig, s zajosan megéljeneztek. Farkas Mór mérnök Kossúthot éltette, Söhllya Antal pedig a közigazgatás államosítása ellen mondott egy alkalomszerűtlen vehemens toastot. Végül költői szépségekben gazdag, magas lendületű hatásos pohárköszöntőt mondott Dr. ifj. Szarka Mihály a nőkre, kik csakhamar tánczra perdültek és rakták jó kedvvel egész késő éjig.

— **Márczius 15-ének** emléket hazafias kegyelettel ünnepelte meg a kaszinó is, holé hó 14-én este gyűlt össze a helybeli intelligenciának nagyobb része a kegyeletos ünnepre. A szokásos felköszöntések most sem maradtak el. Kaszinónkköztestületben álló elnöke: Réti Ernő szép szavakban emlékezett meg az 1848 márczius 15-ének nagy napjáról, utána Szabó Imre kir. közjegyző ama nagy napok legnagyobb fia, Kossuth Lajosért ültette poharát. Sövényházy Antal a szabadságharcz élő honvédeit köszöntötte föl. Réti Ferencz az igazi lelkesedés hangján a magyarországi szabadelvű pártra és ennek egyik kiváló tagja, városunk nagyérdemű orsz. képviselője, Dr. Szivák Imre egészségére ültette poharát. — Ugyancsak Réti Ferencz a kaszinó tagjainak egészségéért ivott. Mondanunk sem kell, hogy mindegyik felköszöntést zajos éljenzéssel fogadta a jelen volt lekesült közönség.

Vacsora után tánczra perdült a fiatalság. Hölgyeink közül jelen voltak: Bojnóczter Jakabné, leányával Flóra kisasszonnyal, Draskovits Dezsóné, Lampel Fülöpne Grünwald Giza kisasszonnyal, Szabó Imréné, Szilberleitner Ferenczné, Dr. Váli Gézané és Weisz Sámuelné.

— **Stammer Sándor** urat, megyénk nagyérdemű alispánját, névünnepe alkalmából, a vármegye tisztikara testületileg meleg és szívélyes óvációkban részesítette.

— **Az orsz. vörös-kereszt egyesület,** mint már előző számunkban is jeleztük, ma d. u. 3 órakor, a központi iskola nagytermében tisztújító közgyűlést tart.

— **Meghívó.** A csongrádi általános ipartestület ma d. u. 3 órakor, a város közháza tanácstermében, évi rendes közgyűlést tart, melyre az összes iparosok ez úton is meghivatnak.

— **A „községi párt“ közgyűlése.** E hó 15-én tartotta tisztújító éves rendes közgyűlést a csongrádi községi-párt, mely alkalommal a párt helyisége zsúfolásig megtelt. Réti Ferencz elnöki jelentésében előadta, hogy a községi-párt egy év lefolyása alatt

mily hasznos és a város közönségének javát előmozdító intézkedéseket valósított meg. A párt tagjai, az elnök jelentését, kitörő lelkesedéssel vették tudomásul. A „községi párt“ tisztu kara és választmánya egyhangulag a következőkép alakult meg. Elnök lett: Réti Ferencz, alelnök: Herke Ferencz, főjegyző: Éder János. jegyzők: Bozó Mihály, Holczter Adolf, Komjáthy Mór, László Bálint, Oláh Lázár, Tary István és Tóth József, pénztárnok: Tary Mihály, rendezők: A. Kis Rókus, Heringer Gyögy, Faragó Albert, Szepesi István, Kádár Imre, Magdics Káznér, Szórfi János, Gyergyádes János és Németh Ferencz. Vezérbizottsági tagok: ifj. Tekulics János. Gyánti Pál, Kaszaniczky Ferencz, Szepesi János, Szabó Imre, Réti Ernő, Szabó Sándor, Nagy Pál Imre, Dr. Bojnóczter Antal és Tary László. A 100 tagú bizottság szintén egyhangulag lett megválasztva. Réti Ferencz indítványára a párt Dr. Szivák Imre országgyűlési képviselőnek, a város érdekében kifejtett sikeres tevékenységeért, bizalmat és köszönetet szavazott; végül Nagy Pál Imre a párt nevében köszönetet mondott Réti Ferencz párt elnöknek, hogy a nép érdekeit minden alkalommal kitartóan védelmezte és előmozdította.

— **Vér-adónk.** Az elmúlt hét folyamán megtartott sorozás alkalmával a csongrádi járásban állításra kötelezett 290 első, 218 második, 168 harmadik. és 1 magasabb korosztálybeli: összesen 677 hadköteles közül az állításon megjelent 610 egyén. Ezek közül mint teljesen alkalmas 188, mint kevésbé alkalmas 44 és mint póttartalékos 14 egyén soroztatott a hadsereg újoncz jutalékába. Mint családfentartó a póttartalékba osztott 2 egyén, s a honvédséghez soroztatott 13. Eezen feltűnő eredmény mellett éppen nem oszthatjuk tehát a „Szentés és Vidéké“ nek tévedésen alapuló ama aggodalmát, mint ha ifjuságunk veszne, satnyulna; sőt a mai eredményt, midőn 43 erős százalék vált be katonának, oly öröndetes jelenségnek találjuk, a minőre évtizedeken át alig akad példa.

— **Halálozások.** Mint a legmélyebb részvéttel értesülünk, Blázsik Márton szolgabíró úr neje, szül. Hódy Amália úrnő, f. hó 20-án esti 10 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. — Hogy a „haláellen nincs orvosság,“ bebizonyította az örökös ifjú kedélyű id. Papp István talicskás mester is, mert dacára annak, hogy az öreg úrnak szavajárása volt „soh' sem halunk meg,“ e hó 19-én d. u. 4 órakor mégis jobb létre szenderült. — Nyugodjanak békében!

— **A rendőrbiztos úr** figyelmébe ajánljuk azon rakoneczátlan és a neveltlenség elfajult szemtelenségével lármázó és duhajkodó suhanczokat, kik vasárnapokon a központi iskola előtt tartják gyűléseket, s onnan az iskola folyósójára is betolakodnak és háborgatják a vasárnapi- és ipariskolába járó tanulókat tanítását, mocskos szájjal tisztsegtelen s ocsmány kifejezéseket hangoztatván, mi által nem csak az erkölcs ellen vétnek, de az arra járó kelőket is megbotránkoztatják. — Jó lesz rájuk íjsteni!

— **A közs. iskolaszék** tegnap, 21-én d. u. 3 órakor tartotta a havi rendes gyűlést. A gyűlésről szóló tudósításunkat lapunk legközelebbi számában hozzuk.

— **Hol és milyen magot vegyünk?** Ez a kérdés, mely a vetés idejének közeledtével minden tavasszal újra meg újra felmerül, nem kis gondot okoz azoknak a gazdáknak és kertészeknek, akik ocsút vetni és gazt aratni nem akarnak. Tudjuk, hogy szívesen veszik ilyenkor a jó tanácsot, ha megbízható oldalról kapják. Hát mi nagyon is szívesen és meggyőződésből felhívjuk a gazda és kertészközönség figyelmét egy ilyen megbízható tanácsadóra, minden irányban való tájékoztatóra, midőn tudatjuk, hogy Mauthner Ödön budapesti magkereskedő legújabb nagy auire szükségé van, de nem egyszerűen a nevek felsorolva — hanem épen azért nevez-

hetjük tanácsadónak és tájékoztatónak — mert minden növényfajnak megtalálja benne rövid ismertetését, tenyésztési módját, s azt, hogy milyen talajban, milyen viszonyok közt és milyen miveltési mód mellett tenyészik legbiztosabban? E legújabb árjegyzék is, mely 160 nagy negyedrétdel gazdagon illusztrálva jelent meg, azt mutatja, hogy a rendkívül lelkiismeretes magyar cég tulajdonosa valóban sem fáradságot, sem áldozatot nem kímél a midőn a gazdaközönség érdekeit szolgálhatja s azért ujjal melegen ajánljuk szíves figyelembe.

Irodalom.

Minden újságolvasó igényét teljes mértékben elégíti ki a naponként megjelenő *Budapesti Hirlap*, a mire különösen az általánosan elismert tény vall. hogy ez idő szerint a *Budapesti Hirlap* a legelterjedtebb és legkedveltebb lapja az egész országnak. A *Budapesti Hirlap* jellegese főleg a kövtezőkben nyilvánul: *Politikai cikkeinek* iránya, mint eddig, ezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független *Politikai kirei* széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látják el a rendes levelezők, minőkkel minden városban sőt nagyobb községben is bír a lap, „*Budapesti Hirlap*” *távirati tudósításai* manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hirszo'gálatával. A „*Budapesti Hirlap*” *Tárcarovata* a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán, *A napirovatokat* kitűnő zsurnaliszták szerkesztik s e helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva, *Rendőrségi és törvényszéki rovatai* külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „*Budapesti Hirlap*” helyet foglalhat minden család asztalán. *A közgazdasági rovatban* a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt,

a mi tájékozásra szükséges. *A regénycsarnokban* csak kiváló írók legújabb műveit közli. Mindezt a *Budapesti Hirlap*ot, valamint annak lapunk utolsó oldalán levő hirdetését melegen ajánljuk az újságolvasók figyelmébe.

A Pesti Hirlap rendkívüli kedvezményei, melyekben e lap előfizetőit részesíti, mint a szerkesztőség velünk közli, ismét egygyel szaporodtak. Évek óta kéthetenként külön zenemelléklet van csatolva a Pesti Hirlaphoz, megválogatott zeneszerzeményekkel. Tavaly karácsonyi ajándéku minden előfizető díszes kiállítású nagy képes naptárt kapott. *A Pesti Hirlap Naptára ezentul minden évben teljesen ingyen és bérmentve meg fog küldetni a lap előfizetőinek* a legdíszesebb kiállításban, gazdag tartalommal. Ezekon kívül minden *állandó előfizető*, — habár havonként újítja is meg az előfizetést, — abban a kedvezményben részesül, hogy a *Légrády Testvérek kiadásában megjelenő összes műveket* (regényeket, képes gyermekkönyveket, diszműveket, s minden egyéb, saját kiadású művet) *jelentékenyen leszállított áron szerezheti meg*. Akik a regényirodalom iránt érdeklődnek, azoknak jelenthetjük, hogy a Pesti Hirlapban most megkezdett regény *„Végzetes tévedés”* egyike a legutóbb megjelent *legérdekfeszítőbb francia regényeknek*, mely Párisban valóságos szenzációt keltett. *A Pesti Hirlap munkatársai változatlanul a régiék*, a legjobb publicistái és szépirodalmi erők. *Előfizetési ára* negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr., mely a Pesti Hirlap kiadóhivatalába (Nádor utca 7. sz.) küldendő. *Mutatványozásokat* kívánatra egy hétig *ingyen és bérmentve* küldenek.

Felölös szerkesztő: Eder János.

Társ-szerkesztő: Tary István.

Kiadótulajdonos: Schwarcz Sándor.

Árlejtési Hirdetmény.

Csongrád városában, a megye törvényhatóságilag jóváhagyott járdaügyi

szabályrendelet értelmében a téglajárdázás 5 évi idő alatt teljesítendő lévén, felhivatnak a vállalkozni szándékozók: miszerint az 1.253.067 drb. téglajárdájának előállítására szemponyjából, lehetőleg minta téglajárdájának mellé f. évi április hó 16-ik napjáig zárt ajánlatot tegyenek.

Miután a városnak magának van téglajerdepe, mely 2 kemenczével rendelkezik, s azon esetben, ha vállalkozó ezen téglajerdepet venné igénybe, a téglajárdájának előállítása szemponyjából ezen telep 6 évi idő tartamra, az ott felláított téglajerdepe kemenczével együtt díjtalanul lesz vállalkozónak átengedve, s a termelt téglajerdepe helybeliek részére, az előző bérlővel megkötött szerződésben foglalt s meghatározott egységi árak, — vidékiek részére tetszés szerinti árak mellett lehet elárúsítható; értesítetnek vállalkozni szándékozók: mi szerint ajánlataikat ezen itt jelzett kedvezmény felhasználása mellett is megtehetik.

A fentebb is említett 1.253.067 db. téglajárdájának 3 év alatt évenkénti egyenlő 400.000-nyi, az első évben 453.067 db. mennyiségben leendő előállítandó önként értendő, hogy az 1.253.067 db. téglajárdájának egyszerre történendő előállítására vonatkozólag is lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlat akként teendő, hogy az előállítandó téglajárdájának 1000 drbjának mennyisége — a távolság kilométerekben jelezendő — a város különböző pontjaira vállalkozó által szállítandó.

Kelt Csongrádon, 1891. márc. hó 10-én.

Csongrád város közgyűlése nevében:

Sóhlya Gyula
jegyző.

Piroska István
bíró.

A „*Budapesti Hirlap*”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártérdek mellözésével kiűzött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **MAGYARSÁG!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „*Budapesti Hirlap*” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak.

A „*Budapesti Hirlap*” *politikai cikkeinek* iránya, mint eddig, ugy ezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független. *Politikai hírei* széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látják el a rendes levelezők minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. „*Budapesti Hirlap*” *távirati tudósításai* manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hirszo'gálatával. — A „*Budapesti Hirlap*” *Tárcarovata* a lapnak egyik erőssége és mindig

XI.
évfolyam

XI.
évfolyam

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő.

gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. *A napirovatokat* kitűnő zsurnaliszták szerkesztik s e helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. *Rendőrségi és törvényszéki rovatai* külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „*Budapesti Hirlap*” helyet foglalhat minden család asztalán. *A közgazdasági rovatban* a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. *A regénycsarnokban* csak kiváló írók legújabb műveit közli.

Az előfizetés föltételei:

Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.

Az előfizetések vidékről legezelszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők a következő cím alatt:

A „*Budapesti Hirlap*” kiadóhivatalának,
IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.